

Dyrektywa 2019/790

Cyfrowa rewolucja na miarę naszych czasów?

Knowledge

Rights

21

21st Century Access to
Culture, Learning & Research

DSM v. INFOSOC

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE
- Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym

Oś czasu

- 14 września 2016 r. - opublikowanie projekt dyrektywy
- 17 maja/6 czerwca 2019 r. - publikacja i wejście w życie
- 7 czerwca 2021 r. - termin implementacji
- 30 lipca 2020 r. - rozpoczęcie prekonsultacji
- 20 czerwca 2022 r. - rozpoczęcie konsultacji publicznych
- 23 marca 2023 r. - ostatnia (trzecia) dostępna publicznie wersja projektu

Małe tęsknoty, ciche marzenia*

- Jednolity rynek cyfrowy
- Nowe obszary regulacji
- Obligatoryjne wyjątki i ograniczenia
- Harmonizacja
- Pewność prawa

* **Małe tęsknoty**. Autor słów: Mogielnicki, Andrzej

W toku konsultacji swoje uwagi do projektu zgłosiły:

Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (AIHP), Biblioteka Narodowa (BN), CD Projekt S.A. (CDP), CDA sp. z o.o. (CDA), Fundacja Centrum Cyfrowe (Centrum Cyfrowe), Fundacja Nowoczesna Polska (Nowoczesna Polska), Gildia Scenarzystów Polskich (GSP), Google, Instytut Allerhanda, International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers (STM), International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO), Meta Platforms Ireland Ltd. (Meta Platforms), Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych (NDAP), Netflix, Polska Izba Książki (PIK), Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska (Copyright Polska), Stowarzyszenie EBIB oraz Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (EBIB), ZAiKS....

Izba Wydawców Prasy apeluje do rządu o implementację dyrektywy DSM

Izba Wydawców Prasy apeluje do władz o podjęcie działań na rzecz ochrony wolności słowa i do ekonomicznego wdrożenia implementację unijnej dyrektywy w sprawie praw autorskich w cyfrowym (DSM), a także wprowadzenie zerowej taryfy

Prawo autorskie wkroczy w XXI wiek? Spór o tantiemy za korzystanie z utworów w Internecie

Zapiski proponowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w projekcie nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, budzą kontrowersje. Izba Wydawców Prasy (IWP) wyraża wątpliwości: "VP Rzecznicy

Repropol chce przedstawić nowym posłom projekt wprowadzenia dyrektywy o prawach autorskich

02.11.2023, 06:08

Środki dostosowujące wyjątki i ograniczenia do środowiska cyfrowego i transgranicznego

- Eksploracja tekstów i danych na potrzeby badań naukowych (art. 3 i art. 4)
- Korzystanie z utworów i innych przedmiotów objętych ochroną w cyfrowej i transgranicznej działalności dydaktycznej (art. 5)
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego (art. 6)

Środki mające na celu poprawienie praktyk w zakresie licencjonowania i zapewnienie szerszego dostępu do treści

- Utwory i inne przedmioty objęte ochroną niedostępne w obrocie handlowym (art. 8 - art. 10)
- Udzielanie licencji zbiorowych (art. 12)
- Dostęp do utworów audiowizualnych na platformach wideo na żądanie oraz dostępność tych utworów (art. 13)
- Utwory sztuk wizualnych znajdujące się w domenie publicznej (art. 14)

Środki mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku w zakresie praw autorskich

- Ochrona publikacji prasowych w zakresie sposobów korzystania online (art. 15)
- Korzystanie przez dostawców usług udostępniania treści online z treści chronionych (art. 17)
- Godziwe wynagrodzenie twórców i wykonawców w ramach umów o eksploatację (art.18)

Wykonywanie kopii
wszelkich utworów lub
innych przedmiotów
objętych ochroną, które
znajdują się na stałe w ich
zbiorach, niezależnie od
formatu lub nośnika.

Dozwolony użytek
edukacyjny
(dydaktyczny) odbywa
się na odpowiedzialność
placówki.

Dozwolony użytek
edukacyjny (dydaktyczny)
odbywa się za
pośrednictwem
bezpiecznego środowiska
elektronicznego.

Dozwolony użytek
może wiązać się z
koniecznością
rekompensaty.

Każde postanowienie
umowne sprzeczne z
wyjątkami
przewidzianymi w art.
3, 5 i 6 jest
bezskuteczne.

Ustanowienie ram regulacyjnych sprzyjających modernizacji funkcjonowania bibliotek stanowi od pewnego czasu przedmiot żywej debaty (...) Sedno tej dyskusji stanowi kwestia tego, czy – i na jakiej podstawie prawnej – biblioteki mają prawo wypożyczać książki cyfrowe.

Maciej Szpunar (opinia rzecznika w sprawie C-C-174/15)

Użyczenie
elektroniczne nadal
wyłącznie na
podstawie licencji.

Knowledge Rights 21

O programie i działaniach w Polsce

Maja Drabczyk, Centrum Cyfrowe

Knowledge

Rights

21

21st Century Access to
Culture, Learning & Research

3 obszary działalności Fundacji Centrum Cyfrowe

KULTURA

Pracownia Otwierania Kultury

EDUKACJA

Spółdzielnia Otwartej Edukacji

SPOŁECZEŃSTWO

prawa autorskie, Creative Commons, SpołTech

RZECZNICTWO

definiowane jako sposób działania, w każdym z 3 obszarów

Program Knowledge Rights 21 Programme

Zbyt często głos i doświadczenia
bibliotek i bibliotekarzy nie są słyszane

Pandemia Covid-19 pokazała,
że pozostały niedokończone sprawy
związane z poprzednimi reformami

Obowiązujące regulacje nie umożliwiają
bibliotekom realizacji ich misji w
cyfrowym ekosystemie

The logo is a dark blue circle with a white diagonal line. The text 'Knowledge Rights 21' is written in white, with '21' in a larger font size.

Knowledge
Rights
21

21st Century Access
to Culture, Learning
& Research

Program Knowledge Rights 21 (KR21) koncentruje się na działaniach na rzecz zmian w ustawodawstwie i praktyce w całej Europie, które wzmocnią prawo wszystkich do wiedzy.

Program jest zbudowany na przekonaniu, że wiedza jest niezbędna dla edukacji, innowacji i uczestnictwa w kulturze, oraz że każdy powinien mieć możliwość – w szczególności za pośrednictwem bibliotek, archiwów i drogą cyfrową – dostępu i korzystania z nich.

O KR21

- Uczciwy dostęp do e-booków
- Ochrona wyjątków przed obejściem ich zapisami umów lub z wykorzystaniem technologii
- Wsparcie dla badań i edukacji
- Lepszy dostęp do publikacji naukowych
- Ochrona prawa autorskiego

O nas:

Knowledge Rights 21 to program Fundacji IFLA, wspierany przez Fundację Arcadia we współpracy z IFLA, LIBER i SPARC Europe.

Główne cele:

- Ułatwianie sprawiedliwego dostępu do e-booków użytkownikom bibliotek publicznych, ogólnopolskich, edukacyjnych i naukowych;
- Ochrona praw użytkowników wynikających z przepisów prawa autorskiego w sytuacjach podważania ustawowych wyjątków od praw autorskich;
- Promowanie wprowadzenia otwartych i elastycznych norm praw autorskich w Europie w celu wsparcia badań, nauczania i uczenia się;
- Opowiadanie się za uregulowaną prawnie publikacją naukową finansowaną ze środków publicznych/*secondary publishing rights*
- Przyspieszenie wdrażania działań w zakresie zatrzymywania praw autorskich do swoich publikacji w momencie podpisywania umów z wydawcami (*rights retention*)

Korzyści

Koordynatorzy krajowi

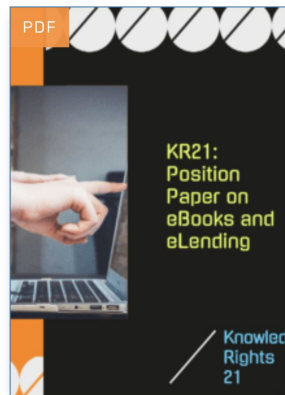
Badania

Granty na działania krajowe

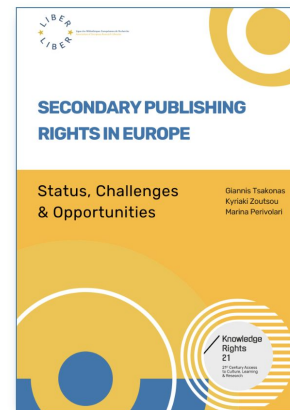
Szkolenia (niebawem ruszą)

Materiały

Stanowiska

Raporty

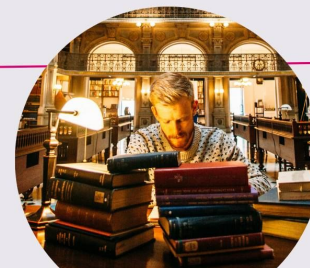
Nasze badania dla KR21

Badanie dotyczące
secure digital lending

Badanie **wyjątków w prawie
autorskim** dotyczących
działalności naukowej

Działania w Polsce

CENTRUM
CYFROWE

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

BIBLIOTEKA
JAGIELLOŃSKA

Future
Law Lab
FutureSoc

Knowledge
Rights
21

Biblioteki i archiwa przyszłości

Prawo autorskie wspierające
misję publiczną sektora kultury

Konferencja, 22 maja 2023

Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
oraz online

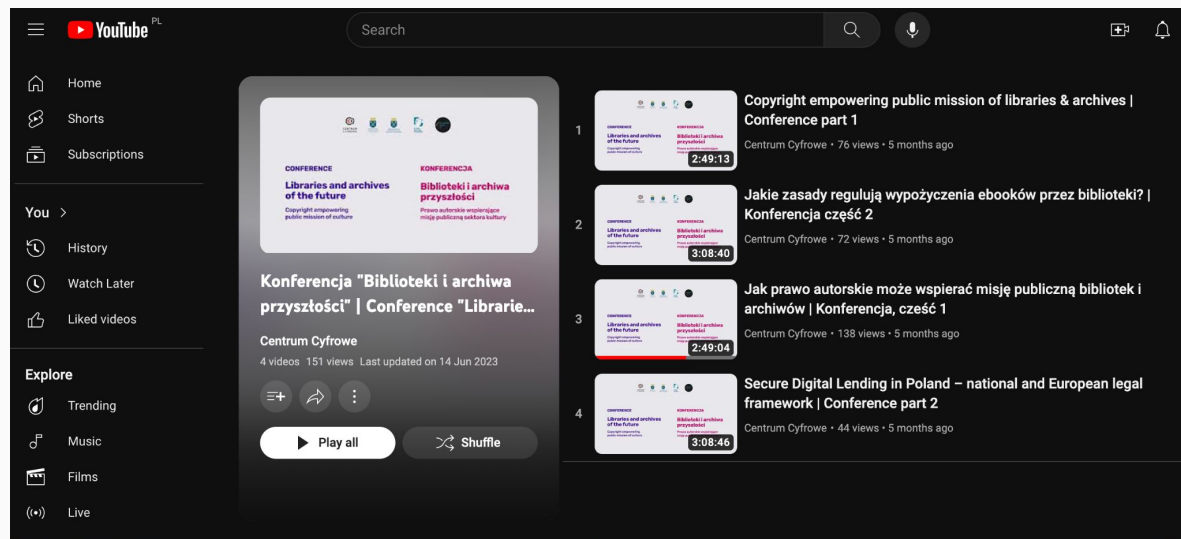
Działania w Polsce

Część 1:

- Wystąpienie wprowadzające: prof. Caterina Sganga (Scuola Superiore Sant'Anna)
- Sesja 1: Zmiany w prawie autorskim – czy implementacja unijnej dyrektywy DSM wspiera misję publiczną bibliotek i archiwów w Polsce?

Część 2:

- Secure Digital Lending w Polsce – czyli jakie zasady regulują wypożyczenia ebooków przez biblioteki
- Prawo autorskie a misja publiczna bibliotek i archiwów w świecie cyfrowym – zalecenia i rekomendacje międzynarodowe
- Podsumowanie konferencji – runda komentarzy eksperckich

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLQTFcCXGEE57uJ0lu8qUvtmq0wH7-4Hja>

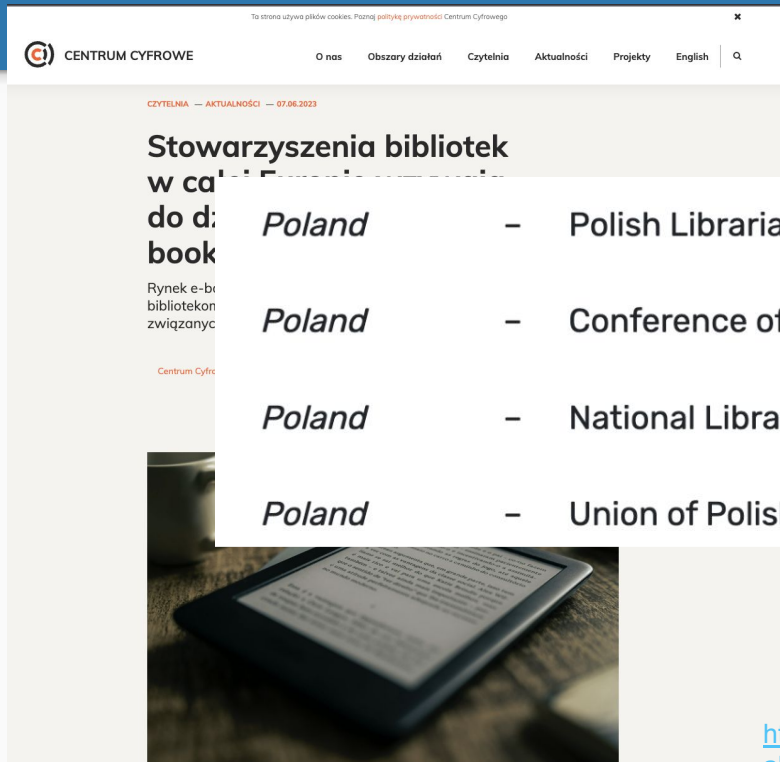
Działania w Polsce

E-book pledge - zachęcanie wydawców do podpisania “zobowiązania” - zasad współpracy między wydawcami a bibliotekami w kwestii większej dostępności do e-booków w bibliotekach.

Badania/ankiety dot. problemów bibliotek w Europie - mapowanie trudności z jakimi mierzą się biblioteki w Europie, co jest możliwe dzięki działaniom krajowych koordynatorów np.

- powstanie **europejskiej bazy tytułów**, które biblioteki są “zmuszone” kupować np. z uwagi na wykaz w liście lektur obowiązkowych do zdania egzaminu końcowego z przedmiotu na danym kierunku studiów
- **Badanie wzorców umów z wydawcami** w celu zidentyfikowania klauzul, w których wydawcy wykorzystują swoją silniejszą pozycję i narzucają bardzo niekorzystne warunki dla bibliotek np. umowne ograniczenia dozwolonego użytku, czy konieczność kupowania całych pakietów e-booków

Działania w Polsce

1. Zagwarantowanie w prawie, że biblioteki będą mogły **nabywać, chronić i wypożyczać elektronicznie zdigitalizowane dzieła analogowe oraz dzieła, które**

e-booki, na czają dzieła

itformy iły w sposób, tkowników i

ji rynku,

wspieranie dalszych badań dynamiki rynku e-booków i ich wpływu na realizację celów interesu publicznego. Posłuży to również do kształtowania szerszej polityki kulturalnej, edukacyjnej i badawczej.

<https://www.knowledgerights21.org/news-story/library-associations-across-europe-joint-c-all-for-action-on-ebooks/>

Czego Państwo potrzebują?

Dziękujemy!

Media społecznościowe:

KnowledgeRights21

@KR21org

www.knowledgerights21.org

Katarzyna Strycharz

kstrycharz@centrumcyfrowe.pl

Maria Drabczyk

mdrabczyk@centrumcyfrowe.pl

Knowledge

Rights

21

21st Century Access to
Culture, Learning & Research